

SXEDIO.42D

21/4. 10.1913: Ο ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝΤΑΣ **600** ΚΥΠΡΙΟΥΣ ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΠΟΛΕΜΗΣΑΝ ΣΤΟΥΣ ΒΑΛΚΑΝΙΚΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΕΥΧΕΤΑΙ ΟΤΙ ΘΑ ΓΙΝΕΙ Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ενώ συνεχίζονταν οι βαλκανικοί πόλεμοι οι Κύπριοι εθελοντές συνέχιζαν να μεταβαίνουν στην Ελλάδα για να ενισχύσουν την προσπάθεια της Ελλάδας.

Μια νέα τέτοια αποστολή εθελοντών έφυγε από την Κύπρο στις **12/25** Ιανουαρίου **1913**. Ανάμεσα σ' αυτούς περιλαμβάνονταν και επτά μοναχοί της ι. Μονής Κύκκου.

Στην Αθήνα τους υποδέχθηκαν ανάμεσ σ' άλλους και ο επίσης κύπριος βουλευτής Ν. Κλ. Λανίτης που υπηρετούσε ήδη στον ελληνικό στρατό.

Στις αρχές Αυγούστου (Ελευθερία **20/28**) αναχωρούσε μια νέα αποστολή με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Μελέτιο Μεταξάκη, ο οποίος είχε έλθει στην Κύπρο για ένα διάστημα από την προηγούμενη αποστολή του.

Μια τρίτη αποστολή ακολούθησε λίγο αργότερα.

Οι αποστολές αυτές παρόλον ότι δεν ήσαν οι μόνες στο διάστημα αυτό μια και πολλοί άλλοι Κύπριοι αναχωρούσαν ακόμα και μεμονωμένα, ήσαν οι τελευταίες γιατί ο πόλεμος είχε ήδη τελειώσει και η ελληνική Κυβέρνηση διαμήνυσε τον Αύγουστο να μη μεταβούν άλλοι εκεί.

Ανάμεσα στους Κυπρίους νεκρούς και τραυματίες οι εφημερίδες της εποχής δημοσίευσαν και τα πιο κάτω ονόματα: Δημήτρης Γεωργιάδης και Ν. Παπασταματίου από την Παλλουριώτισσα, νεκροί και Ιωάννης Χριστοδουλίδης, τελειόφοιτος της ιατρικής από το Καϊμακλί και Γ. Παπαδόπουλος Λοχαγός Πεζικού,

τραυματίες.

Μια ομάδα **600** εθελοντών επέστρεψαν στην Κύπρο στις αρχές Οκτωβρίου.

Σαν αυτοί πήγαν στο λιμάνι του Πειραιά για να επιβασθούν στο πλοίο κατέφθασε ξαφνικά εκεί και ο πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος για να τους αποχαιρετήσει και σε σύντομη ομιλία του ευχήθηκε όπως πραγματοποιηθεί η ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Τα όσα είπε ο Βενιζέλος ήταν αρκετά για να κάμουν τους εθελοντές να ξεσπάσουν σε θυελλώδεις εκδηλώσεις.

Εγγραφε για την τελετή η εφημερίδα "Ελευθερία" στις **21/4** Οκτωβρίου σε ανταπόκριση από την Αθήνα:

"Ως ήρμοζεν εις τους ηρωϊκούς πολεμιστάς και γενναίους προμάχους της Πατρίδος Ελλάδος, εγένετο χθες εκ Πειραιώς η προπομπή των απολυθέντων Κυπρίων εθελοντών απερχομένων εις την πατρίδα των, την ελληνικήν μεγαλόνησον Κύπρον, οπόθεν προ τους σχεδόν ελθόντες ηγωνίσθησαν ως ήρωες υπέρ των δικαίων και ιερών πόθων της μικράς Ελλάδος και ήδη απέρχονται αφίνοντες την Μητέρα Ελλάδα μεγάλην και ένδοξον, διά να αφηγηθώσιν εις τους οικείους, φίλους και συγγενείς τα ιδικά των ηρωϊκά κατορθώματα και των συναγωνιστών αυτών, δι' ων διά πολλοστην φοράν εκοσμήθη η ένδοξος ιστορία της Ελλάδος.

Την **5** και **1/2** μ.μ. τα τέκνα της ελληνικής Μεγαλονήσου συμποσούμενα εις εξακόσια και πλέον κατήλθον διά του ηλεκτρικού εις τον Πειραιά.

Από του σταθμού δε του ηλεκτρικού προπορευομένης της Μουσικής της φρουράς Αθηνων με επικεφαλής τον Μητροπολίτην Κιτίου της Κύπρου κ. Μελέτιον και με πελωρίαν εθνικήν σημαίαν, προηγουμένην εν σώματι διά της παραλιακής οδού Μιαούλη κατησύνησαν προς τον προβλήτα Κωνσταντίνου διαδόχου εν μέσω ζητωκραυγών, παρακολουθούμενοι υπό απείρου πλήθους εν φρινίτιδι εν ενθουσιασμό, προπέμποντας αυτούς.

Εκτός της Μουσικής παρηκολούθουν αυτούς εγχώρια όργανα πνευστά και έγχορδα. Και ούτω με τους

ήχους της Μουσικής και των εγχωρίων οργάνων, με τας ζητωκραυγάς των εθελοντών και του πλήθους, απειτελέσθη αληθές πανδαιμόνιον και ο λιμήν του Πειραιώς μετά της παραλίας αντήχουν επί δύο και πλέον ώρας εκ των εκδηλώσεων τούτων του πατριωτικού ενθουσιασμού και των ζητωκραυγών υπέρ της Πατρίδος, υπέρ του Βασιλέως, του κ. Πρωθυπουργού και της Κύπρου.

Εις τον προβλήτα του Βασιλέως Κωνσταντίνου ήτο πλευρισμένον το επίτακτον ελληνικόν ατμόπλοιον "Φιλίνης" επί του οποίου επεβιβάσθησαν τα δοξασμένα παιδιά της Μεγάλης Μητρος Ελλάδος.

Περί την 6 και 1/2 μ.μ. ο Πρωθυπουργός κ. Βενιζέλος επιβαίνων αυτοκινήτου και συνοδευόμενος υπό του ιδιαιτέρου αυτού γραμματέως κ. Κλ. Μαρκαντωνάκη και δύο υπασπιστών του αξιωματικών κατέφθασεν εις τον προβλήτα και εκείθεν επί του ατμοπλοίου.

Η αιφνιδία και απροσδόκητος εμφάνισις του κ. Πρωθυπουργού έδωκε το σύνθημα εκρήξεως φρενιτιώδους ενθουσιασμού.

Εδονείτο κυριολεκτικώς το ατμόπλοιον εκ των ζητωκραυγών, σημαίαι εκινούνται και πύλοι ερρίπτοντο εις τον αέρα.

Το έξωθεν συγκεντρούμενον του ατμοπλοίου πλήθος αντιληφθέν την εμφάνισιν του κ. Πρωθυπουργού εξερράγη και τούτο εις ουρανομήκεις ζητωκραυγάς, εις ας ανταπήντων οι εθελονταί και ούτω εγένετο μία όντως αποθέωσις του κ. Πρωθυπουργού και των απερχομένων εθελοντών.

Κατά την στιγμήν του πανδαιμονίου επεφάνη της γεφύρας του ατμοπλοίου ο σεβασμιώτατος Κιτίου και άμα ως εκόπασεν επ' ολίγον ο σάλος και το πανδαιμόνιον, προσεφώνησε τον κ. Πρωθυπουργόν δι' ολίγων θερμοτάτων και μεστών πατριωτικής εξάρσεως εκφράσεων εξάρας το έργον του κ. Πρωθυπουργού, ότι μεγαλόνοους εις τας αποφάσεις του, τολμηρός εν τη εκτελέσει και σώφρων και μεμετρημένος εν τη διαχειρίσει των εθνικών ζητημάτων, κατώρθωσε το

μέγα έργον εντός ολιγίστου χρόνου, κατόρθωσε να συντελεσθή το μέγα εθνικόν γεγονός, να διπλασιασθή η Μήτηρ Ελλάς μετά ένα πόλεμον νικηφόρον και ένδοξον υπό την ηγεσίαν του μεγάλου στρατηλάτου, του ενδόξου και δαφνοστεφούς βασιλέως Κωνσταντίνου του ΙΒ.

Καταλήγων ο σεβασμιώτατος ζητωκράυγασεν υπέρ της Μεγάλης Ελλάδος, υπέρ του βασιλέως, του κ. Πρωθυπουργού και της Κύπρου.

Απαντών εις την προσφώνησιν του Α. Σεβασμιωτάτου ο κ. Πρωθυπουργός είπε περίπου τα εξής:

"Ουδέποτε η Πατρίς θα λησμονήση τας υπηρεσίας τας οποίας προς αυτήν προσεφέρατε πάντοτε δε θα είναι μνήμων τούτων. Οι δεσμοί οίτινες ενώνουν αρρήκτως την Κύπρον με την Ελλάδα είναι αναλλοίωτοι, είναι κρίκος αδιάσπαστος, εύχομαι δε όπως ταχέως έλθη η ποθητή ώρα της ενώσεως. Δι' εμού και πάλιν η Πατρίς σας εκφράζει τας ευχαριστίας της. Ζήτω η Μεγάλη Πατρίς, ζήτω ο Βασιλεύς, ζήτω η Κύπρος".

Τους τελευταίους λόγους του κ. Πρωθυπουργού υπεδέχθησαν οι εθελονταί και το έξωθεν συγκεντρωμένον πλήθος με ουρανομήκεις ζωηκραυγάς.

Εν τέλει ο κ. Πρωθυπουργός αποχαιρετίσας διά θερμής χειραψίας τον Σεβασμιώτατον κ. Μελέτιον και ευχηθείς το κατευόδιον εις τους εθελοντάς, απεβιβάσθη του ατμοπλοίου και πεζή κατηυθύνετο διά της παραλιακής οδού προς τον Σιδηροδρομικόν σταθμόν.

Εν τω μεταξύ το πλήθος αντιληφθέν τον κ. Πρωθυπουργόν εσχημάτισεν όπισθεν αυτού ογκώδη διαδήλωσιν παρακολουθούν αυτόν με ζητωκραυγάς και ενθουσιώδεις επιφωνήσεις.

Ο κ. Πρωθυπουργός θέλων να αποφύγει τας εκδηλώσεις τούτας, επιταχύνων το βήμα αυτού κατηυθύνθη εις την προ του δημαρχείου αποβάθραν και επιβασθείς της ατμακάτου κατηυθύνθη εις στην αποβάθραν του λιμένος των Αλών και διά του ηλεκτρικού μετά της συνοδείας του ανήλθεν εις

Αθήνας.

Περί την 8ην ώραν το ατμόπλοιο "Φιλίνης" απέπλευσεν εκ του λιμένος Περαιώς όστις αντήχει από τας ενθουσιώδεις ζητωκραυγάς των απερχομένων γενναίων τέκνων της ελληνικής μεγαλονήσου και τας του προπέμποντος αυτούς πλήθους των Πειραιέων".